

Brand in Loenersloot!

Het aardige van het systematisch doornemen van historische bronnen zijn de toevallige vondsten. Hier kun je niet naar zoeken omdat je niet weet dat ze er zijn en dus geen aanleiding tot zoeken vormen. Naar een naald in een hooiberg kun je, mits je geduld en tijd hebt, zoeken!

Zo vonden wij in de correspondentie van de Gouveneurs des Konings van Utrecht een brief van de burgemeester van Loenersloot waarin een verslag. In een tijd dat er geen communicatie met telefoon of telegrammen mogelijk was, moest iemand te voet of te paard eerst naar Loenen om de melding te doen van een brand die op negen februari 1828 Loenersloot plaats vond. Daarbij vallen een paar zaken op. Genoemde bakker Johannes van Walbeek is een voorvader van de van Walbeken die nog altijd in onze gemeente wonen. De middenstand was in die tijd zwak ontwikkeld. Het waren vaak krab-belaars. Dat zien we ook aan de nevenberoepen die worden vermeld. De breedvoerige verslagge-ving is duidelijk ook niet meer van deze tijd. De aanrijtijden van de brandweer waren ook wat

ruimer dan in onze tijd. De eerste brandweerlie-den waren al na een half uur ter plekke. Dat was heel snel. De vrijwilligers moesten bij elkaar worden getrommeld; de brandspuit moest rij-klaar gemaakt worden; het paard werd van stal gehaald; ingespannen en dan ging het geheel met vliegende vaart richting brandhaard. Deze brandde ondertussen mede dank zij de wind flink verder. Opvallend is dat de "brandweer-corpsen" uit de nabij gelegen gemeenten ook kwamen aanrennen. Kennenlijk was de commu-nicatie goed geregeld zodat het de moeite was voor de verderweg gelegen corpsen om toch assistentie te komen verlenen. Opvallend detail is dat de toeschouwers zich goed gedroegen. Dit was waarschijnlijk niet altijd het geval: toeschouwers liepen in de weg of ontfermden zich onrechtmatig over de eigendommen van de getroffen.

"Ik heb de eer Ued kennis te geven, dat gisterenavond omstreeks 6 ure ontdekt is geworden dat er brand ontstond in eenen volgeladen hooiberg bij de woning en de schuren staande van Johannes van Walbeek, broodbakker, tapper en veehouder wonende alhier te Loenersloot in de huizinge staande en gelegen tusschen de straatweg en de vaart van Amsterdam. Alzoo die hooiberg spoe-

Dit prentje kan wat mij betreft vervangen worden door het emmerplaatje met onderschrift: Lederen brandemmers zoals die ongetwijfeld ook in Loenersloot zijn gebruikt om aanvullende bluswater vanuit de Angstel te kunnen leveren.

dig tot den top toe in vollen vlam was en dezelve vlam reeds was werkende op het rieten dak aan die zijde van het huis alwaar eene hevige oostenwind die vlam dreef, en het alzo te vreezen was, dat ook de gemelde gebouwen spoedig een prooi des brands zouden worden; is het aan de spoedige toegebragte hulp te danken, dat de woede van den door den wind zoo zeer aangezette brand is gestuit geworden en bepaald is tot de afbranding slechts van den gemelden hooiberg. Terwijl de eerste spuit van de nabij gelegen gemeente Loenen reeds binnen het half uur na de ontdekte brand aldaar werkende was, werd die spuit eenige weinige ogenblikken daarna gesecondeerd door de brandspuit van de gemeente Baambrugge. Deze beide spuiten deden het gewenschte effect, zoodat men de brand meester werd. En dat ik het onnoodig achtte om van den vriendelijke aanbieding gebruik te maken van de op datzelfde oogenblik te hulp toegesnelde

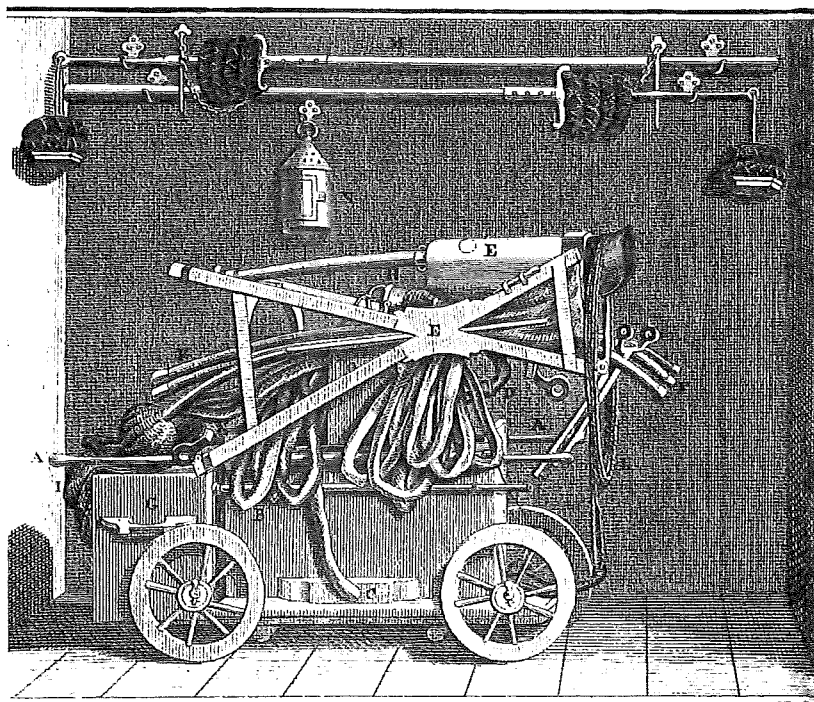
menigte van Vreeland en van Oudhoven, respectievelijk met hunnen brandspuiten en brandbluschgereedschappen daarbij de hand en gereed om op het eerste verzoek dadelijk te kunnen werken. Dus vier brandspuiten in loco zijnde en de brandspuit van Nieuwersluis, te Loenen geplaatst, zijnde geworden, om op het eerste teken van behoefte aan dezelve te kunnen toesnellen. Dan ook nog die van Vinkeveen volgens bekomen berigt, op weg geweest zijnde, om wanneer het noodig ware geweest daarmede hulp toe te brengen. Zoo heb ik voorts het genoegen Ued te mogen berigten, dat er geene de minste wanorde heeft plaats gehad. In tegendeel heeft ieder den besten wil en genegenheid om te helpen betoond. Van de Besturen der omliggende gemeenten waren ook tegenwoordig de heren Van den Aniel, Ruijs, van Hilten, Viervant en van der Paauw.

O R D E R

OP HET GEBRUIK DER

SLANG-BRANDSPUITEN.

Figuur eener Brandspuit, zoo als dezelve met zijn toebehooren in de Brandspuit-Huisjes gereed staat, om naar den Brand gebragt en aldaar gebruikt te worden.

De eerst genoemde heer Van den Aniel heeft ook de goedheid gehad, om de bewoners van het Huis te helpen in het bergen hunner huisraad en inboedel, daar niets meerder te vreezen was, dan dat al de gebouwen zouden zijn afgebrand. Ik zoude ook niet genoëg kunnen prijzen de onderlinge vriendschap der naburige gemeenten, in het toebrengen en het aanschaffen der noodige hulpmiddelen en het bereidwillig toedienen van verlichtingsstoffen, waaraan bij sommige der hulp toesnellenden gebrek kwam te bestaan”.

Wim Timmer

Verrijdbare slang-brandspuit in ruststand. In actie werden er handbomen gemonteerd waaraan 2 x 2 personen bij toerbeurt stonden te zwingelen om het water vanuit sloot of gracht aan te voeren. Spierballenstoom aandrijving.